

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/historia-z-ipn/archiwum/248058,Konrad-Slusarski-Barwy-Wrzesnia-Slajdy-kolorowane-z-kolekcji-Juliena-Bryana-w-Wa.html>
25.09.2026, 01:52

[Następny](#)

[Powrót](#)

Konrad Ślusarski: Barwy Września. Slajdy kolorowane z kolekcji Juliana Bryana w Warszawie

Julien Bryan, amerykański filmowiec i dokumentalista, znany ze zdjęć wykonanych w czasie obrony Warszawy we wrześniu 1939 r., utrzymywał się między innymi z wygłaszania wykładów i prezentacji dla publiczności. W trakcie wystąpień prezentował wykonane przez siebie filmy i fotografie.

28.09.2026

[Fotografia II Wojna Światowa Julien Bryan](#)

W pierwszych dekadach XX wieku korzystano wyłącznie z fotografii czarno-białej. W celu ożywienia utrwalonych obrazów i nadania im kolorystyki wynaleziono technikę zwaną koloryzowaniem zdjęć. Polegała ona na ręcznym malowaniu nośnika odbitki pozytywowej fotografii (najczęściej płytki szklanej).

Potrzeba matką wynalazku

Praca wymagała dużych umiejętności i precyzji. Dobierana kolorystyka była już interpretacją artystyczną osoby kolorującej. Można zakładać, iż kolory na takich zdjęciach nie oddają rzeczywistych kolorów fotografowanego obiektu lub osoby, choć na pewno mogły być zbliżone (np. w przypadku flag, mundurów i innych elementów o ustalonej kolorystyce).

Dlatego najczęściej była wykorzystywana przez osoby prezentujące swe fotografie publicznie, np. w czasie odczytów i wykładów. Wykorzystywano ją także w publikacjach. Na pewno robiły one dużo większe wrażenie na odbiorcy niż zdjęcia czarno-białe.

Prezentowana technika zanikła w momencie wejścia do użytku fotografii kolorowej i jej coraz szerszego stosowania od przełomu lat trzydziestych i czterdziestych ubiegłego wieku. Wówczas kolorowanie zdjęć było już zbędne.

Dzisiejsza perspektywa

Obecnie niekiedy trudno odróżnić zdjęcie kolorowe od kolorowanego, zwłaszcza, kiedy mamy do czynienia z wtórną reprodukcją.

O ile w przypadku niektórych obrazów od razu widać, że zostały pomalowane, to niektóre do złudzenia przypominają zdjęcia kolorowe. Może to prowadzić do pomyłek interpretacyjnych.

Kolorowanie dawnych zdjęć ponownie zaczęto stosować w dzisiejszych czasach dzięki coraz dokładniejszym i rozpowszechnionym narzędziom do graficznej obróbki obrazów.

Znajdujące się w zbiorach Archiwum Instytutu Pamięci Narodowej kopie cyfrowe kolorowanych diapoztywów szklanych z kolekcji Juliana Bryana są świadectwem stosowanej niegdyś techniki. Oryginały przechowywane są w Narodowym Muzeum Stanów Zjednoczonych Pamięci Holokaustu (United States Holocaust Memorial Museum, USHMM) w Waszyngtonie.

[Czytaj artykuł Konrada Ślusarskiego *Barwy Września. Slajdy kolorowane z kolekcji*](#)

[*Juliena Bryana w Warszawie* na portalu przystanekhistoria.pl](#)
[Poprzedni Strona](#)

II wojna światowa

Artykuł